

idet der antages at blive en større Concurrence om Brændet fra Akademiets Skove. Det er i Henhold til disse Grunde, at Ministeriet har fundet sig foranlediget til at stille dette Endringsforslag, som jeg saaledes anbefaler til det ærede Things Antagelse.

Alberti: Jeg skal tillade mig at understøtte det af den høitærede Cultusminister stillede Endringsforslag med et Tilskud fra Sorø Academi af 5000 Rbd. til Anlag af en Bei over Sorø Sø. Den ærede Minister har udsærlig motiveret dette Forslag, og jeg skal i alle Enkeltheder henholde mig til hans Foredrag. Antagelsen af dette Forslag er af megen Bigtighed for Sorø Commune. Denne By har hidtil i alt Bæsentligt subsisteret derved, at Akademiet og den dermed forbundne Skole befandtes i Byen. Byens Situation har været saaledes, at den ikke har kunnet drage Handel og Haandværksdrift fra Omegnen til sig. Derfor som dette Forslag antages, vil der nu aabnes Communen en Bei til større Virksomhed og dens Beboere til at udvide deres Forbindelse med de omkringliggende Landdistricter; det er derfor, at Forslagets Billigelse af Thinget er af stor Bigtighed for Byen. Men jeg skal tilføie, at dets Antagelse ogsaa er af stor Bigtighed for endeel af de omkringliggende Landdistricter og navnlig for de Egne, som ligge nærmest nord for Sorø By; thi, dersom denne Communication ikke aabnes over Sorø Sø, saa ville disse Egne faae en meget lang Omvei at gjøre, for at komme til Banegaarden, der anlægges syd for Søen. Det er altsaa ogsaa i Landdistricterets Interesse, at denne Bei kommer istand, og, da derhos Ministeren har oplyst, at Udgiften i og for sig ikke kan kaldes noget egentligt Tab for Akademiet, idet jo Akademiet, naar Omdæmningen lykkes, og derom kan vel neppe være Tvivl, da den Ingenieur, som har undersøgt Stedet, har holdt sig bestemt overbevist derom, vil vinde et Terrain, som i Værdi vil opveie langt mere end det Tilskud, som her er begjært. Jeg tør derfor vel haabe, at dette Endringsforslag bliver antaget.

B. Scholer: Jeg skal ogsaa tillade mig at udtale mig mod det af Rigsdagsmanden for Sorø Amts 5te Valgkreds (Frølund) stillede Endringsforslag, at der ikke maatte ydes

et høiere Tilskud til Bondehøstskoler med 400 Rbd., da jeg mener, at derved kan lægges Administrationen Hindringer i Veien for at komme disse begyndende Skoler tilhjælp og navnlig forhindre, at Underviisningen ikke kan komme istand paa en saadan Maade, som det er at ønske. At man af en vis Misundelse mod den ældste af disse Skoler, som der jo er den, der hidtil har bragt disse Landrealskoler til nogen Virkeliggjørelse skulde indskrænke den, forekommer mig ikke at være passende; det kan let komme til at forhindre, at saadanne Skoler ret kunne komme i Gang her i det egentlige Danmark, hvortil forøvrigt ogsaa Skolen i Rødning hører, da omtrent det halve af dens Grund hører til Ribe Amt. Skolen i Rødning har 4 Lærere, 2 i Historie og Sprog og 2 i Naturkundskab, den ene i den rene Naturvidenskab og den anden i den practiske Retning med Hensyn til Agerdyrningen. Hvis disse landlige Realskoler skulde opfylde deres Diemed, saaledes som det nu er realiseret i Rødning, da maa jo nødvendigviis Naturkundskaben bringes ind som et Element i Underviisningen, men for at dette kan lernes ind, hører der ikke lidet af Apparater til, og hvis man vil forhindre Ministeriet i at komme til Hjælp, for at kunne anskaffe dette Apparat, da udelukker man omtrent med det Samme Naturkundskaben fra at blive en Underviisningsgenstand i disse Skoler. Jeg skal saaledes tillade mig at bemærke, at den i forrige Aar interimistisk fungerende Cultusminister tilstod mig til en høiere Bondehøstskole, som det lykkedes mig at faae istand, en Hjælp af 200 Rbd. til Anskaffelsen af det nødvendige Apparat til Underviisning i Naturkundskab, og derved lykkedes det, at der i indværende Vinter læses over Stoffernes Chemie som Indledning til Agerdyrkningschemien, hvilket uden en saadan Understøttelse ikke vilde have været muligt. De fleste af disse Skoler, maae vi vel lægge Mærke til, ere ikke synderlig Andet, end hvad man fordrer af de saakaldte Aftenkoler, af de Aftenkoler, som Cancelliet i sin Tid opfordrede Befolkningen til at oprette; men der er meget Haab om, at de fra Aar til Aar skulle gaae frem, og en af dem, som kan kaldes for en saadan Skole, er